

2026-03-12**Brottsofferjouren Sverige**

Hammarby fabriksväg 25, 6 tr

120 30 Stockholm

info@brottsofferjouren.sewww.brottsofferjouren.se**Växel:** 08-644 88 00**Brottsofferstöd:** 116 006

Remissvar av SOU 2025:19 Ett nytt brott och andra åtgärder mot människohandel

1. Ny formulering av människohandelsparagrafen

Brottsofferjouren Sverige (BOJ) delar bedömningen att nuvarande lagstiftning om människohandel i vissa fall har lett till inskränkta och ibland felaktiga tolkningar hos domstolar, åklagare och polis. Vi välkomnar därför en tydligare och mer ändamålsenlig formulering som kan bidra till mer rättssäkra och träffsäkra bedömningar och därmed stärka skyddet för brottsoffer.

Samtidigt vill vi framföra följande synpunkter:

a) Uppsåtskravet

BOJ delar den bedömning som framfördes i 2014 års människohandelsutredning, nämligen att det för straffansvar bör vara tillräckligt att gärningspersonen agerat med insikts- eller likgiltighetsuppsåt i förhållande till exploateringssyftet. En ändring från formuleringen ”i syfte” till ”med uppsåt” skulle bättre harmoniera med övriga bestämmelser i brottsbalken och minska risken för att beviskraven i praktiken blir orimligt höga. En sådan justering bedöms inte innebära någon oproportionerlig utvidgning av det straffbara området men skulle kunna få stor betydelse för brottsoffers möjlighet till upprättelse.

b) Uppräkningen av exploateringsformer

BOJ anser att formuleringen i inledningen till listan över exploateringsformer riskerar att tolkas alltför snävt. Erfarenheten visar att domstolar ofta fäster stor vikt vid ordalydelsen. Formuleringen ”ska avse” kan uppfattas som uttömmande och därmed begränsande. För att undvika detta förespråkar vi en öppnare formulering, exempelvis ”kan avse”, för att tydligare markera att uppräkningsformen inte är avsedd att vara uttömmande.

2. Jämställdhetsmyndighetens roll

BOJ vill understryka vikten av att det finns regionkoordinatorer mot människohandel i hela landet. Samordningen är avgörande för att identifiera och stödja utsatta personer samt för att säkerställa ett effektivt samarbete mellan myndigheter och civilsamhälle.

Finansieringen bör vara långsiktig, stabil och centraliserad, exempelvis genom Jämställdhetsmyndigheten. Samtidigt är det av största vikt att regionkoordinatorernas arbete även fortsättningsvis är operativt och ärendebaserat. Verksamheten bör inte enbart utvecklas till en strategisk eller utbildande funktion, eftersom det praktiska stödet i enskilda ärenden är avgörande för brottsoffers trygghet och rättssäkerhet.

3. Hjälp och stöd till brottsoffer

BOJ välkomnar en kartläggning av tillgången till boendeinsatser, inklusive skyddade boenden, för offer för människohandel. Kartläggningen bör omfatta samtliga relevanta boendeformer, inklusive de som tillhandahålls av Migrationsverket. Det är även angeläget att pröva om dessa boenden är lämpliga för särskilt utsatta brottsoffer, såsom personer som varit utsatta för människohandel.

Vi vill vidare framhålla att både EU-direktivet och Europarådskonventionen uppmanar medlemsstaterna att möjliggöra tillfälliga uppehållstillstånd inte enbart för de brottsoffer som samarbetar med rättsväsendet, utan även för dem som behöver tid för återhämtning eller har andra skyddsskäl. BOJ anser att Sverige bör säkerställa en ordning som fullt ut motsvarar dessa åtaganden.

Vi delar också farhågorna att potentiella offer för människohandel i vissa fall hanteras som personer som begått migrationsrättsliga överträdelser, exempelvis genom omedelbar avvisning eller förvar, utan att deras utsatthet identifieras. När våldsutsatta personer frihetsberövas i stället för att bemötas som brottsoffer riskerar det att orsaka ytterligare skada, minska viljan att medverka i brottsutredningar och underminera förtroendet för rättsstaten. En sådan ordning kan även innebära risk för att Sverige inte uppfyller sina internationella åtaganden.

BOJ delar bedömningen att det ekonomiska stödet till civilsamhället är otillräckligt i förhållande till behoven. Även finansieringen av Nationella Stödprogrammet behöver vara långsiktig och förutsägbar för att möjliggöra hållbart arbete med stöd till brottsoffer.

4. Nationell rapportör och övrig samordning

BOJ välkomnar inrättandet av en nationell, oberoende rapportör i enlighet med EU-direktivet och anti-traffickingkonventionen, i stället för nuvarande ordning där Polismyndigheten har uppdraget.

Vi vill samtidigt framhålla den höga kvalitet som har präglat polisens rapportering och betona vikten av att den framtida rapportören ges tillgång till relevanta uppgifter från rättsväsendet. En möjlig ordning är att Polismyndighetens rapportering inom rätts- och polisområdet kvarstår och integreras i den samlade nationella rapporten.

BOJ konstaterar att Institutet för mänskliga rättigheter uppfyller kraven på oberoende. Samtidigt är sakområdet komplext och kräver fördjupad kunskap om praktiskt arbete och samverkan mellan aktörer. För att rapporteringen ska bli relevant och verksamhetsnära bör den nationella rapportören ha en strukturerad och återkommande dialog med berörda myndigheter samt med civilsamhällets organisationer som möter brottsoffer i det dagliga arbetet.

Monica Ekström
Förbundsordförande
monica.ekstrom@boj.se

Ylva Sperling
Generalsekreterare
ylva.sperling@boj.se